

Leo Trotskij: Rättegången mot de 21¹ (28 februari 1938)

I februari förra året, vid tidpunkten för den andra Moskvarättegången (Pjatakov-Radek) som var tänkt att rätta till det dåliga intrycket från den första rättegången (Zinovjev-Kamenev), skrev jag i pressen: "Stalin påminner om en man som försöker släcka törsten med saltvatten. Han kommer att bli tvungen att iscensätta fler skenrättegångar, den ena efter den andra."

Den tredje Moskvarättegången har förberetts under en längre period, och måste man tro mer noggrant än de tidigare. De internationella förberedelserna har de senaste veckorna pågått inför ögonen på hela världen. Syftet med Stalins ökända artikel (14 februari) om den internationella revolutionen, som överraskade många genom att komma så plötsligt, var att skapa en mer gynnsam atmosfär inom arbetarklassen för den kommande rättegången. Stalin ville säga till arbetarna, att om han skjuter en hel generation revolutionärer så är det bara i den internationella revolutionens intresse. Det är det enda syftet med hans artikel.

Min son Leon Sedovs död är fortfarande höljd i dunkel, men bör tills motsatsen är bevisad ses som det andra steget i förberedelserna av rättegången: man måste till varje pris tysta en välinformerad och modig anklagare.

Det tredje steget i förberedelserna var Lombardo Toledanos, Labordes och andra mexikanska stalinistiska agenter att försöka tysta mig just innan den tredje rättegången, precis som den norska regeringen tvingade mig till tystnad efter den första rättegången (augusti 1936). Det är huvudingredienserna i förberedelserna!

Anklagelserna mot de 21 svarande publiceras återigen först fyra dagar innan rättegången för att överrumpla den allmänna opinionen och förhindra att motargument hinner komma från utlandet.

Den nuvarande rättegången är avsevärt viktigare än rättegången mot Radek-Pjatakov vad gäller de anklagades betydelse, och mäter sig med rättegången mot Zinovjev-Kamenev. Bland de anklagade finns inte mindre än sju tidigare medlemmar i partiets centralkommitté, inklusive Krestinskij, Bucharin, Rykov,² tidigare medlemmar i *politbyrån*, det vill säga den institution som faktiskt utgör sovjetregeringens högsta makt.

Efter Lenins död var Rykov officiellt regeringsöverhuvud under mer än fem år. Från 1918 var Bucharin redaktör för partiets centrala organ, *Pravda*, och från 1926 officiellt ledare för Kommunistiska internationalen. När han senare hamnade i onåd blev han redaktör för *Izvestija*. Rakovskij satt i ledningen för den ukrainska regeringen och var senare ambassadör i London och Paris. Krestinskij var Stalins företrädare på posten som sekreterare för partiets centralkommitté, och var därefter ambassadör i Berlin under flera år. Jagoda var Stalins mest betrodda hantlangare och ledde i denna egenskap GPU, och kokade helt och hållet ihop rättegången mot Zinovjev-Kamenev. Bland de anklagade finns inte mindre än sex tidigare medlemmar i centralregeringen.

Av de nio medlemmar som satt i politbyrån medan Lenin levde, det vill säga de som faktiskt styrde över Sovjetunionens öde, är det bara en som inte har blivit anklagad, och det är Stalin. Alla de andra har förklarats vara agenter för främmande stater, anklagelser som dessutom går tillbaka till 1928 och till och med 1918. De ryska vita emigranterna har mer än en gång anklagat Lenin, mig och alla de andra bolsjevikledarna för att ha genomfört oktoberrevolutionen på order från den tyska generalstabens. Nu försöker Stalin bekräfta denna anklagelse.

---

1 Ur *Socialist Appeal*, 12 mars 1938. Detta var den första av många artiklar och pressmeddelanden som Trotskij skrev om den tredje Moskvarättegången, som tillkännagavs 27 februari, inleddes 2 mars och avslutades 13 mars 1938.

2 **Nikolaj Bucharin** (1888-1939) och **Alexejev Rykov** (1881-1938) ledde högeroppositionen inom det ryska kommunistpartiet. När den utslöts 1929 kapitulerade båda två, men blev svarande under den tredje Moskvarättegången och avrättades. Bucharin efterträdde Zinovjev som ledare för Komintern (1926-29) och Rykov efterträdde Lenin som ordförande för folkkommissariernas råd.

De av de anklagade som jag känner till kan indelas i tre politiska grupper. (a) Bucharin och Rykov, tidigare ledare för *högeroppositionen*. Den tredje ledaren för denna grupp, Tomskij, före detta ordförande för de sovjetiska fackföreningarna, trakasserades förra året tills han begick självmord. Från och med 1923 befann sig högeroppositionen i oförsonlig kamp mot vänsteroppositionen, de så kallade trotskisterna. Rykov, Bucharin och Tomskij genomförde sida vid sida med Stalin hela den kampanj som krossade vänsteroppositionen. (b) Den andra gruppen består av anklagade som under en period faktiskt tillhörde vänsteroppositionen. Det rör sig om Krestinskij, Rosengolts - som dock redan 1927 hade gått över till Stalin³ - och Rakovskij som återvände till regeringslägret för fyra år sedan. (c) Såvitt jag vet består den tredje gruppen antingen av aktiva stalinister eller politiskt obundna specialister.

Namnet professor Pletnev sprider ett besynnerligt ljus över hela rättegången.⁴ Han arresterades förra året och anklagades för *sexualbrott*. Hela sovjetpressen skrev öppet om detta. Nu har Pletnev kastats in i en rättegång mot... den politiska oppositionen. Det kan förklaras med någon av dessa hypoteser: antingen lades anklagelserna om sexualbrott fram mot honom bara för att avtvinga honom de nödvändiga "bekännelserna", eller så är Pletnev verkligen skyldig till sadism och hoppas få nåd med hjälp av "bekännelser" mot oppositionen. Vi kanske får möjlighet att bekräfta denna hypotes under rättegången.

Hur kunde Stalin komma fram till denna provokation mot världsoinionen? Svaret på denna naturliga fråga består av fyra delar: (1) Stalin är hånfull mot den allmänna opinionen. (2) Han läser inte utländsk press. (3) Kominterns ombud i alla länder rapporterar bara hans "segrar" över den allmänna opinionen till honom. (4) Välinformerade personer vågar inte avslöja sanningen för Stalin. Således har han omedvetet blivit ett offer för sin egen politik. Han är tvungen att dricka saltvatten för att släcka sin törst.

Översättning: Göran Källqvist.

---

3 **Arkadij P Rosengolts** (1889-1938) var under en kort period med i vänsteroppositionen, men kapitulerade för Stalin 1927. 1928 blev han folkkommissarie för den statliga kontrollen, och 1937 blev han chef för statsbankens administration. Men 1938 blev han svarande under den tredje Moskvarättegången och sköts.

4 **Dimitrij Pletnev** (1872-1953) hade sedan länge betraktats som Rysslands ledande läkare. Före revolutionen hade han tillhört det liberala kadetpartiet. Arresteringen av honom och andra läkare som var medsvarende, innebar att Moskvarättegångarnas allra värsta sidor spred sig till befolkningen utanför partiet. Pletnev dömdes till 25 års fängelse, som senare minskades till 10 år, men han dog i arbetsläger 1953.